

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ
IV Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 21–22 травня 2020 року)

У двох частинах

Частина 1

Суми
Сумський державний університет
2020

є якомога ефективнішими для швидкої процедури такого проведення. У цьому зв'язку виявляється, що процедура перепису населення для України має значення: внутрішньодержавне – приведення у відповідність нормативно-правових актів, роботи органів державної влади та місцевого самоврядування, забезпечення економічної стабільності та правопорядку, а також орієнтир майбутнього покоління для зайнятості та працевлаштування населення; міжнародне – встановлення якісно нових орієнтирів, за якими спроможна була б ефективно розвиватись та функціонувати правова та економічна система нашої країни, завдяки чому була б можливість досягнути високої конкурентоспроможної позиції на міжнародному рівні. Тому, у даному контексті проведення перепису населення має ґрунтуватися на нормативно-правових актах, де встановлена процедура його здійснення, а також практичного застосування ефективних регуляторів щодо перевірки та контролю його проведення.

Література:

1. Закон України «Про Всеукраїнський перепис населення» від 2000 року // Відомості Верховної Ради України. 2000 р. № 51-42. ст. 446
2. Трощинський В.П., Кравченко М.В. Перепис населення як інструмент інформаційного забезпечення управлінської діяльності. Публічне врядування в Україні: стан, виклики та перспективи розвитку: матеріали щоріч. Всеукр. наук.-практ. конф. за міжнар. участю, присвяч. 100-річчю держ. служби в Україні (Київ, 25 трав. 2018 р.). Київ, 2018, Т. 5, 176 с.
3. Програма пробного перепису населення від 2019 року URL: https://www.ukrcensus.gov.ua/ukr/laws/2018/prg_test2019.pdf (дата звернення: 24.09.2019).
4. Розпорядження Кабінету Міністрів «Про проведення пробного перепису населення» від 18 липня 2018 р. № 504-р. URL: https://www.ukrcensus.gov.ua/ukr/laws/2018/prg_test2019.pdf (дата звернення: 22.09.2019).

ОСОБЛИВОСТІ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА У США

Солдатенко М. Д.

Студентка II курсу ННІ права

Сумського державного університету

Науковий керівник: Стогова О. В.

к. політ. н., доцент, доцент кафедри КРТІДП ННІ права

Сумського державного університету

Виборча система США є настільки складною та заплутаною, що навіть не кожен американець розуміє все детально. Загалом, президентські вибори у Штатах мають велику

кількість особливостей та нюансів, які відсутні в інших країнах. Це зумовлено «надзорстким характером» конституції США, яка майже не змінюється з моменту її прийняття. Конституція США одна з перших конституцій у світі, була прийнята 17 вересня 1787 року та залишається однією з «найстарших» діючих.

Головною особливістю є те, що президента у Сполучених Штатах обирають не самі жителі, а колегія виборців. Дана система була створена задля того, щоб кожен штат мав рівне представництво, цим самим запобігаючи встановленню диктатури. Колегія виборців складається з 538 представників. Всі вони представляють 50 штатів, а кількість представників від кожного штату дорівнює кількості представників цього штату у Конгресі. Найменшу кількість виборців має штат Аляска – всього 3, а найбільшу – Каліфорнія, 54 виборці. Для того, щоб президент отримав перемогу на виборах, він має отримати 270 голосів колегії [1].

Перший етап президентських виборів фактично вже відбувається під час обрання членів колегії виборців. Традиційно це відбувається у вівторок, який є першим після першого понеділка листопада кожного високосного року. Вівторок не дарма став днем виборів. Раніше вони відбувалися у кожному штаті окремо, у різні дні, що створювало можливість для фальсифікації виборів та неправомірної агітації. Тому у 18 столітті було призначено голосування всіх штатів на один і той же день, а вівторок же був обраний не випадково. У наш час дібратися до виборчої ділянки не складає труднощів, проте раніше на таку дорогу люди могли втрачати цілу добу. В неділю був святий день, коли всі, майже без винятку, відвідували церкву, тому на виборчі ділянки не прийшла б достатня кількість виборців. Субота перед неділею, тому люди також не хотіли б їхати далеко. Середа була традиційним днем ринку, коли велика кількість жителів США їхали за продуктами, іншими товарами, або навпаки – продати свій товар. Тому влада у той час вирішила, що для тих людей, яким далеко їхати до ділянки, на дорогу відведений понеділок (вже після відвідин церкви у неділю), у вівторок голосування, після якого люди можуть їхати в інше місце щоб не пропустити у середу базарний день. Місяць листопад був обраний також не випадково, адже фермери у цьому місяці вже зібрали врожай, проте на вулиці ще не дуже холодно. На сьогодні вівторок листопада просто залишився традиційним днем виборів президента.

Після того, як жителі кожного штату обирають своїх представників, створюється колегія виборців. Її голосування передбачене на 41 день після всенародного голосування. Зазвичай представники у колегії голосують відповідно до вибору штату, який вони представляють, проте неодноразово траплялися і випадки голосування членів колегії не за кандидата, який отримав підтримку більшості у штаті. Щодо таких випадків у деяких

штатах існують закони, які забороняють голосувати представникам не так, як наказує штат, та навіть накладають штрафи за порушення цих правил. Як уже було сказано, кандидат у президенти для перемоги має отримати 270 голосів від колегії виборців, але якщо жоден з кандидатів не набирає такої кількості голосів, президента має обрати Палата представників чи Сенат Конгресу США. У цьому випадку президента обирають з числа кандидатів, що набрали найбільшу кількість голосів у колегії виборців [2].

Президент вступає на посаду опівдні 20 січня року, наступного за роком голосування. У цей день відбувається інавгурація, на якій президент складає присягу. Загальний термін повноважень президента у США – 4 роки, а максимальна кількість термінів поспіль – 2, при чому не важливо, чи президент буде правити 2 терміни поспіль, або з проміжком часу.

Система голосування у першому етапі за представників виборців є неймовірно складною та має безліч нюансів та способів голосування, а також є неоднаковою у різних штатах. Це зумовлено тим, що кожен штат має свої закони та традиції проведення голосування, тому має право проводити вибори не так, як інший штат, навіть якщо ці штати знаходяться поруч. День голосування не змінюється, проте відрізняється порядок його проведення. Кожен штат окремо визначає всі процедурні питання [4].

Одним із таких нюансів є електронні урни, що встановлені на виборчих дільницях деяких штатів. Їх перевагами є те, що відразу після потрапляння до них бюлетенів, вони зчитуються електронною системою та результати відразу потрапляють до загальної системи і проводиться підрахунок. Звичайно перевагами такого способу голосування є швидкість та відсутність потреби рахувати голоси вручну, що скорочує штат членів комісії на дільницях. Проте мінусів у вказаній системі також багато. По-перше, багато виборців переконані, що у такий спосіб результати легко сфальсифікувати. По-друге, машина підрахунку бюлетенів є дуже дорогою, що не дає можливості встановити її на великій кількості виборчих дільниць. І по-третє, під час збою програми, або відключення електроенергії, чи перебою, або навіть поломки даного пристрою, бюлетені все одно необхідно буде підраховувати вручну. Проте незважаючи на недоліки електронних урн, деякі штати все ж використовують дану систему задля скорочення кількості людей на дільницях, які рахують бюлетені вручну та для швидкості підрахунку. Проте кожен штат окремо визначає вид урн на дільницях, веде окремий особистий підрахунок, і вже потім оголошує остаточні результати голосування на федеральному рівні.

Ще одним видом електронного голосування є голосування за допомогою тачскрін-машини. У цьому випадку людині не потрібно вручну вносити всі дані у бюлетені, що, на думку розробників цього методу, скорочує час проведений на дільниці, і, звичайно, має

електронну систему підрахунку голосів. Здається, що це ідеальна сучасна система, що мала б діяти в усіх штатах та давала б можливість проводити голосування у більш простий та швидкий спосіб. Проте даний вид голосування також має свої недоліки, зокрема велику вартість цих машин, що заважає їхньому встановленню у достатній кількості на дільницях. Через це зазвичай виникає черга, що навпаки сповільнює процес. Ще одним мінусом даних машин є те, що літнім людям часто складно розібратися у їх роботі без сторонньої допомоги, тому на дільницях мають бути люди, які б роз'яснювали особливості голосування через тачскрін-машину.

Іншою особливістю голосування у США є можливість у деяких штатах голосувати поштою. Даний спосіб діє у разі якщо людина не може особисто прийти до дільниці (наприклад знаходилася у лікарні). У цьому випадку листи приходять на дільницю, де вручну за допомогою працівників дільниці, результати вносяться до електронної бази або електронної урни. Вперше поштовий метод був застосований під час громадянської війни в США. Тоді учасники бойових дій могли проголосувати та не знаходитися особисто при цьому на виборчих дільницях [3].

Ще однією можливістю голосування не в день виборів є можливість дострокового голосування. Існує два способи, що є відмінними у різних штатах – прийти на виборчу дільницю раніше зазначеного дня виборів, або відправити заповнений бюлетень поштою. У деяких штатах необхідно підтверджувати факт того, що людина не зможе прийти на дільницю, в деяких надається можливість дострокового голосування без пояснення причин. Причиною може бути відрядження, поїздка до іншого міста чи робота, що не дає можливості особисто прийти на дільницю у день голосування. Звичайно можуть бути й інші причини, що відрізняються у кожному штаті, в якому дозволено дострокове голосування. Для того, щоб проголосувати достроково поштою, необхідно отримати бюлетень (що є ідентичним з тим, що буде на виборах), заповнити його та відправити, або ж принести його достроково на дільницю. Дострокове голосування в США має досить велику популярність: 30-40% людей голосують достроково. Таким чином уродженці США, що проживають за кордоном, просто відправляють достроково бюлетень поштою. У деяких штатах навіть передбачена можливість відправити електронною поштою електронний бюлетень.

Отже, система виборів президента у США є досить складною. Головною особливістю виборів є проведення їх у декілька етапів. Спочатку жителі США голосують на дільницях, де обирають представників від кожного штату, що потім будуть голосувати в колегії виборців. Дана колегія у складі 538 осіб обирає президента, для обрання якого необхідно 270 голосів. Сполучені Штати не мають централізованої виборчої системи,

тому процедура голосування у кожному штаті відбувається по-своєму, починаючи від часу голосування, до методів підрахунки голосів на кожній дільниці.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Моренчук А. А. Особливості президентських виборів у США // Актуальні проблеми країнознавчої науки : матеріали IV Міжнар. наук.- практ. інтернет-конференції (м. Луцьк, 15–16 листопада 2016 р.) / за ред. В. Й. Лажніка. Луцьк : Вежа-Друк, 2016. 284 с., С 84-89.
2. Горшеньова М. С. Конституційне право зарубіжних країн : навч. посіб. / М.С. Горшеньова, К. О. Закоморна, В. О. Ріяка. К. : Юрінком Інтер, 2007. 544 с.
3. Паславський І. І. Президентська виборча кампанія в США: результати, наслідки, соціально – політична відповідальність ЗМІ // Наукові записки Української академії друкарства. 2016. № 2. С. 316–326.
4. Шаповал В. М. Конституційне право зарубіжних країн. К. : АртЕК: Вища шк., 1998. 264 с.

ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ВИБОРЧОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ТА РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩІ

Тимошенко О. О.

Студентка V курсу ННІ права

Сумського державного університету

Науковий керівник: Стогова О. В.

к. політ. н., доцент кафедри КППІДІП ННІ права

Сумського державного університету

В умовах розбудови європейської правової держави пріоритетним завданням для України є реалізація принципу виборності влади. Проблема створення прозорого виборчого механізму є актуальною для більшості сучасних демократій, але особливо гостро вона проявляється у країнах перехідного типу, до яких належить Україна. Від дієвості виборчого механізму залежить якість влади, перспектива розвитку демократичних інституцій, швидкість та якість формування громадянського суспільства. У цьому контексті необхідною є оптимізація виборчої системи України. Тому надзвичайно актуальним є аналіз різних типів виборчих систем, виявлення як позитивів, так і негативів існуючих виборчих моделей, та на його підставі визначення напрямків реформування вітчизняного виборчого законодавства.